

## Obsah

|                                              |      |
|----------------------------------------------|------|
| Úvod .....                                   | V    |
| Doporučená literatura k dalšímu studiu ..... | XII  |
| Zkratky v rejstříku .....                    | XII  |
| Inventář k fondu D1 – Lánová vizitace .....  | XIII |
| Zkratky okresů .....                         | XXV  |
| Soupis lokalit .....                         | XXVI |

## GENERÁLNÍ REJSTŘÍK K LÁNOVÉ VIZITACI

### Lánová vizitace

Náš cílem zde není vytvořit usměrně pojádlné o lánové vizitaci, ale chceme přibližně její podobu, způsob vzniku a obsah, aby byla lépe pochopitelná, proč a jak jsme přistupovali k vytvoření generálního rejstříku. Zde bychom mohli odkázat na dílo Františka Matějky, který se soubor problematikou podrobně zabýval (citace jeho knih najdeme ve úvodu). Ve svých studiích detailně podchytil téměř všechny aspekty a vizitaci spojil s také vyhovující podrobně užitky jednotlivých knih. Jedná se například o podrobnou historii věnovanou okolnostem vzniku vizitace, časovou a místnímu postupem zpracování a složení jednotlivých vizitačních komisí, sečtení výměry polností – lány a měřice, určení bonit půdy, statistickým popisem, měřicím úpravě prvního, místními výměry, demografickým kontextem atd. Můžeme se s podivem konstatovat, že i při občasné chybě a omyle (například s nepřesností určení některých lokalit) je jeho dílo nevyčerpatelné.

Lánová vizitace je nejprve seznamem pozemků poddaných usedlostí a pozemků, z nichž vznikla buďte nebo kontribuce. Byl vytvořen pro cíle Moravy podle schůdků hraběte, včetně některých moravských enkláv ve Slezsku. Najdeme ale i některá místa, městečka a obce z dnešního jihomoravského kraje, které patřily k Moravě, například obce Dačicko, Slavonice a některé obce u Šternova. Z dnešního Pardubického kraje například Moravskoslezsko, Slavonice, Jevišov a několik obcí s dnešním územím Ústí nad Orlicí (Tatunice, Krátkov, Velká Mlýnská, Bělá Voda, Červená Voda, Šance, Podlázec atd.). Několik obcí patřilo k Valticko (Valtice, Polčana, Červená Nová Ves, Hlinsko, Úvaly), protože tehdy patřilo k Dolním Rakousům a k Československému státu byla připojena až v roce 1920.

<sup>1</sup> Z českých studií vizitace přinesl například Jan Janák pro první republikánské časopisy (Časopis – 17.1.1896, Morava – 14.10.1894). Plavky ale jen přehled, ale s výhledem politickým. Vizitace ale měla být důležitou částí na Československé mapy Moravy z roku 1902, kde jsou mapy výhledů moravské v dané době, které se ale později dostaly k zánemulaci.